

باسمه تعالی

شیوه نامه اجرایی آیین نامه دوره دکتری تخصصی (Ph.D)

براساس آیین نامه جامع آموزشی

(ویژه دانشجویان ورودی ۱۴۰۲ به بعد)

مصوب جلسه شماره ۳۰۰ مورخ ۱۴۰۳/۰۳/۲۰ شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی

دانشگاه هنر اسلامی تبریز

خرداد ماه ۱۴۰۳

۱- فصل اول: کلیات

— مقدمه

هدف از تدوین این شیوه نامه، انتظام بخشیدن به امور تحصیلی دانشجویان مقطع دکتری دانشگاه از طریق تعیین چهارچوب قانونی برای اجرای هماهنگ، یکپارچه و صحیح برنامه های آموزشی و پژوهشی دانشگاه به منظور تربیت نیروی انسانی متخصص، متعهد، آشنا با علم و آخرین دستاوردهای علمی و منطبق با نیازهای جامعه در راستای بهره گیری بهینه از ظرفیت های موجود برای ارتقای سطح کیفی آموزش و پژوهش در دوره تحصیلی دکتری تخصصی است.

در همین راستا با توجه به ابلاغ آخرین آیین نامه آموزشی جامع دانشگاه ها در تیر ماه سال ۱۴۰۲ و ملغی الاثر شدن آیین نامه های سابق و لازم الاجرا شدن آیین نامه ابلاغی و نیز ضرورت هماهنگی برنامه های آموزشی دانشگاه ها با آیین نامه جامع ابلاغ شده، شیوه نامه اجرایی حاضر برای هماهنگی امور آموزشی - پژوهشی دوره دکتری دانشگاه هنر اسلامی تبریز براساس شیوه نامه مذکور و الحاقات مصوب ۱۴۰۲/۰۶/۲۸ دانشگاه تبریز به عنوان دانشگاه معین استان وفق تبصره ۲ ماده ۵۱ آیین نامه مذکور، تدوین گردیده و برای تمامی دانشجویان دوره دکتری ورودی ۱۴۰۲ به بعد لازم الاجرا می باشد.

ماده ۱- دوره دکتری دوره ای تمام وقت و بالاترین دوره تحصیلی آموزش عالی است که رسالت آن تربیت افرادی است که با نوآوری در زمینه های مختلف علوم و فناوری در رفع نیازهای کشور و گسترش مرزهای دانش موثر باشند.

ماده ۲- شرایط پذیرش دانشجو در مقطع دکتری:

الف- داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی براساس آیین نامه های وزارت عتف؛

ب- داشتن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد و یا دکتری عمومی پزشکی، داروسازی، دندانپزشکی و یا دامپزشکی مورد تایید وزارت؛

ج- داشتن صلاحیت علمی بر مبنای آزمون ورودی و مصاحبه علمی انجام شده توسط دانشگاه؛

د- داشتن توانایی در یک زبان خارجی.

تبصره ۱- ورود داوطلبان بدون آزمون کتبی (از جمله بدون آزمون استعداد درخشان) با شرایط ویژه و مطابق دستورالعمل های مربوط صورت می گیرد.

تبصره ۲- نحوه احراز صلاحیت علمی و توانایی در زبان خارجی، بر اساس آیین نامه های نیمه متمرکز ورودی دکتری مصوب وزارت تعیین می شود.

تبصره ۳- داوطلب پذیرفته شده نهایی موظف است پیش از شرکت در امتحان جامع دوره دکتری، در آزمون معتبر زبان خارجی شرکت نموده و نمره قبولی کسب نماید. در غیر اینصورت چنان چه دو نوبت از زمان آزمون جامع مربوط به ورودی دانشجو گذشته باشد و دانشجو موفق به اخذ نمره قبولی زبان نشود، از ادامه تحصیل محروم می شود.

ماده ۳- آموزش در دانشگاه مبتنی بر نظام ترمی - واحدی بوده و چگونگی و ترتیب ارایه تمامی دروس دوره و هر رشته با رعایت پیش نیازها و ضرورت ها، طبق برنامه درسی مصوب، بر عهده دانشکده و دانشگاه می باشد.

ماده ۴- دانشجوی دوره دکتری، دانشجوی تمام وقت دانشگاه بوده و ملزم به حضور تمام وقت در دانشگاه براساس برنامه اعلام شده توسط دانشکده و دانشگاه بوده و موظف به اجرای تمامی تکالیف مشخص شده توسط گروه تخصصی و دانشکده می باشد.

ماده ۵- شرکت دانشجو در تمام جلسات کلاس درس، الزامی بوده و با غیبت بیش از ۳/۱۶ جلسات کلاس و یا غیبت در جلسه امتحانی هر درس، نمره آن درس صفر ثبت می شود. در صورتی که شورای آموزشی دانشگاه، غیبت دانشجو را موجه تشخیص دهد، آن درس از مجموع دروس نیمسال حذف می شود.

ماده ۶- برگزاری آزمون کتبی برای تمامی درس های دارای واحد نظری در پایان همان نیمسال تحصیلی ارایه درس، الزامی بوده و هیچ فعالیت دیگری نمی تواند جایگزین آزمون کتبی باشد. در مورد دروس نظری که سرفصل روش های دیگری غیر از برگزاری آزمون کتبی را قید کرده باشد، روش ارزیابی براساس روش قید شده در سرفصل می باشد.

ماده ۷- پیشرفت تحصیلی دانشجوی دوره دکتری در هر درس، توسط مدرس یا مدرسان همان درس و براساس حضور فعال، شرکت در فعالیت های کلاسی مشخص شده، انجام تکالیف تعیین شده و نتایج امتحانات، ارزیابی می شود.

تبصره ۴- تعیین تکالیف درسی بایستی متناسب با محتوای تخصصی درس و در چارچوب سرفصل های مصوب صورت گیرد. ملزم کردن دانشجوی دوره دکتری به فعالیت هایی نظیر نگارش مقاله یا ترجمه کتاب و ... و منوط کردن نمره ارزشیابی نهایی به ارایه و یا چاپ مقاله، **ممنوع می باشد**. اما مدرس یا مدرسان درس می توانند به عنوان فعالیت تشویقی (پاداش علاوه بر نمره اصلی درس) و با هدف انگیزه دهی به دانشجو، تکالیفی را در قالب نگارش مقاله مشخص نماید، در این صورت بایستی به نحوی برنامه ریزی گردد که نگارش مقاله، وقفه ای در گزارش نمره نهایی درس براساس تقویم آموزشی و امتحانات دانشگاه ایجاد نکرده و تداخلی با تکالیف سایر دروس دانشجو از جمله نگارش پروپوزال رساله ایجاد ننماید.

ماده ۱- سقف مجاز ادامه تحصیل در دوره دکتری هشت نیمسال می باشد و با اتمام سنوات مجاز، امکان ادامه تحصیل در آن دوره از دانشجو سلب شده و دانشجو محروم از ادامه تحصیل می شود.

تبصره ۵- دانشجو می تواند در شرایط زیر اقدام به تقاضای مرخصی بدون احتساب در سنوات باشد:

- مرخصی زایمان برای هر فرزند براساس قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت، که شامل یک نیمسال مرخصی در دوره بارداری و حداکثر ۴ نیمسال پس از زایمان برای مادران دانشجو
- مرخصی پزشکی حداکثر به میزان دو نیمسال
- وقوع رخدادهایی برای خانواده از جمله ماموریت همسر و یا والدین (حداکثر دو ترم مرخصی با ارایه گواهی)

ماده ۹- دانشجوی متقاضی انصراف از تحصیل، بایستی درخواست خود را شخصا به حوزه آموزشی دانشگاه تسلیم نماید، تصمیم گیری در خصوص انصراف یا عدم موافقت براساس آیین نامه مربوطه صورت خواهد گرفت.

تبصره ۶- دانشجوی انصرافی می تواند در طول دوره تحصیلی فقط یک بار و حداکثر دوماه از تاریخ ارایه درخواست، تقاضای انصراف از تحصیل خود را پس بگیرد. در غیر این صورت و پس از انقضای این مهلت، حکم انصراف از تحصیل وی صادر می شود.

تبصره ۷- عدم انتخاب واحد در هر نیمسال توسط دانشجو، به عنوان انصراف از تحصیل بوده و در صورت عدم پیگیری و عدم تعیین تکلیف وضعیت آموزشی دانشجو در آن نیمسال تحصیلی، در پایان همان نیمسال در وضعیت دانشجو به عنوان انصراف از تحصیل اعمال می شود.

۲- فصل دوم: دوره آموزشی

ماده ۱۰- مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری تخصصی حداقل ۶ و حداکثر ۸ نیمسال تحصیلی است.

تبصره ۸- مدت مجاز تحصیل می تواند حداکثر تا دو نیمسال تحصیلی به شرط تایید دانشگاه افزایش یابد. در این صورت دانشجو ملزم به پرداخت هزینه برای سنوات تمدید شده براساس شهریه مصوب هیات امنای باشد.

تبصره ۹- تمدید سنوات دانشجوی دکتری برای نیمسال نهم و دهم پس از تکمیل فرم گزارش پیشرفت تحصیلی توسط دانشجو و تایید استاد راهنمای اول دانشجو و تصویب شورای گروه و دانشکده، در صورت تحقق هر دو شرط زیر صورت خواهد گرفت:

۱- طرح پیشنهاد رساله دانشجو در گروه آموزشی در بازه سنوات مجاز (۸ ترم) تصویب شده باشد

۲- دانشجو در مراحل انجام رساله، دو عملکرد نامطلوب به صورت متوالی یا غیرمتوالی نداشته باشد.

تبصره ۱۰- تحصیل همزمان دانشجوی دوره دکتری تخصصی در کلیه شیوه های آموزشی و در کلیه دوره های تحصیلی دانشگاه ها اعم از دولتی و غیردولتی، ممنوع است.

ماده ۱۱- تعداد واحدهای انتخابی دانشجویان دوره دکتری در دوره آموزشی حداقل ۶ و حداکثر ۱۰ واحد برای هر نیمسال تحصیلی است و دوره آموزشی شان حداکثر در سه نیمسال تحصیلی پایان می یابد.

تبصره ۱۱- در صورت نیاز، به تشخیص استاد راهنما و تأیید گروه آموزشی مربوطه، دانشجو موظف است حداکثر تا ۶ واحد درسی را به عنوان دروس جبرانی بگذراند. نمره دروس جبرانی در تعیین میانگین کل محاسبه نمیشود.

تبصره ۱۲- گروه موظف است درس های جبرانی را در نیمسال اول تحصیلی، به طور دقیق مشخص و ارائه نماید و دانشجو موظف است در همان نیمسال این دروس را اخذ کند. گذراندن دروس جبرانی موجب افزایش حداکثر سنوات تحصیلی دانشجو نمی شود. حداقل تعداد واحدهای هر نیمسال، بدون در نظر گرفتن درس های جبرانی محاسبه می شود، ولی در هر صورت، سقف حداکثر ۱۰ واحد باید رعایت شود.

ماده ۱۲- حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۴ از ۲۰ و میانگین قابل قبول نمره های دانشجو در همه درس ها، ۱۶ از ۲۰ می باشد.

تبصره ۱۳- در صورتی که دانشجو به هر دلیل نتواند درسی را بگذراند و درس مذکور مجدد در دانشگاه ارایه نشود، می تواند با نظر گروه آموزشی درس دیگری را جایگزین نماید. نمره درس مردودی در ریز نمرات ثبت شده و در میانگین نیمسال و کل محاسبه می شود.

تبصره ۱۴- دانشجوی مشمول آموزش رایگان، در صورت عدم کسب نمره قبولی در هر درس یا حذف غیرموجه آن، موظف است برای انتخاب مجدد همان درس یا درس جایگزین، هزینه مربوط به آن را بر اساس شهریه مصوب هیئت امناء پرداخت کند.

۳- بخش سوم: آزمون جامع

ماده ۱۳- دانشجو موظف است پس از گذراندن درس های دوره آموزشی و کسب میانگین قابل قبول (حداقل ۱۶) و احراز بسندگی زبان خارجی مطابق شیوه نامه ابلاغی معاونت آموزشی دانشگاه، به مرحله ارزیابی جامع وارد شود.

تبصره ۱۵- در صورتی که میانگین کل نمرات دانشجوی دکتری تخصصی پس از گذراندن تمام واحدهای درسی دوره، کمتر از ۱۶ باشد، اجازه ورود به مرحله ارزیابی جامع را نداشته و تنها یک نیمسال «با رعایت سقف مجاز سنوات تحصیلی» به وی فرصت داده می شود تا مجدد با انتخاب حداکثر ۶ واحد از درس هایی که در آنها نمره بین ۱۴ الی ۱۶ کسب کرده است، میانگین کل دوره را حداقل به ۱۶ برساند. در غیر این صورت دانشجو از ادامه تحصیل محروم می شود.

تبصره ۱۶- حداقل نمره قبولی در ارزیابی آزمون جامع، ۱۶ می باشد. در غیراین صورت، دانشجو مجاز است صرفاً یک بار دیگر در ارزیابی جامع شرکت کند و آن را با موفقیت بگذراند. در صورت عدم کسب نمره، امکان ادامه تحصیل از دانشجو سلب خواهد شد.

ماده ۱۴- نمره ملاک دانشگاه در آزمون های معتبر زبان خارجی و با رعایت مفاد شیوه نامه اجرایی احراز بسندگی زبان خارجی برای دانشجویان دوره دکتری تخصصی، ابلاغی وزارت به شرح جدول زیر می باشد:

ردیف	نام آزمون	حدنصاب
۱	TOEFL (IBT)	۶۰
۲	TOEFL (PBT)	۴۸۰
۳	IELTS	۵
۴	TOLIMO	۴۸۰
۵	MSRT	۵۰
۶	آزمون زبان دانشگاه های سطح ۱	۵۰

ماده ۱۵- تغییر رشته، انتقال و تغییر گرایش دانشجوی دوره دکتری تخصصی در همان دانشگاه یا سایر دانشگاه ها (دولتی و غیردولتی) ممنوع است.

تبصره ۱۷- در صورت ضرورت، دانشجوی دکتری می تواند به تشخیص گروه و دانشکده حداکثر ۶ واحد درسی را در دانشگاه های معادل به عنوان مهمان بگذراند.

ماده ۱۶- با توجه به آیین نامه جامع آموزشی مصوب دانشگاه تبریز (به عنوان دانشگاه معین استان آذربایجان شرقی) و با توجه به تکلیف قانونی ابلاغی وزارت عتف، مراحل ارزیابی جامع در دانشگاه هنر اسلامی تبریز، به شرح زیر می باشد:

الف- ارزیابی جامع در هر سال تحصیلی در دو نوبت شامل آبان و اردیبهشت ماه برگزار می شود و از هر دانشجو در هر نیمسال، صرفا یکبار امکان اخذ ارزیابی جامع وجود دارد.

ب- برای ارزیابی جامع، بایستی دانشجو درخواست کتبی خود مبنی بر آمادگی شرکت در ارزیابی جامع را حداقل دو ماه قبل از موعد برگزاری ارزیابی جامع، به استاد راهنمای خود تحویل دهد. استاد راهنما بایستی ۲ الی ۳ ماده درسی را تعیین و جهت تصویب به شورای گروه و دانشکده پیشنهاد نماید. دانشکده موظف است تاریخ دقیق برگزاری آزمون جامع را حداقل دو هفته قبل از موعد تعیین شده، به اطلاع دانشجو برساند.

ج- ارزیابی جامع در دو مرحله کتبی و شفاهی برگزار می شود. در مرحله کتبی حداقل نمره قابل قبول برای هر ماده امتحانی ۱۴ و میانگین آزمون کتبی، حداقل ۱۵ می باشد. دانشجو در صورت احراز نمره میانگین ۱۵ از امتحان کتبی، مجاز به امتحان شفاهی خواهد بود. پس از برگزاری امتحان شفاهی، میانگین نمره کتبی و شفاهی نباید از ۱۶ کمتر باشد.

د- در صورتیکه دانشجو در آزمون کتبی نمره میانگین ۱۵ را کسب ننماید، در ارزیابی جامع مردود محسوب شده و در این صورت بدون درج نمره مردودی، صرفا کد مردودی در کارنامه دانشجو درج می گردد.

ه- کمیته ارزیابی جامع متشکل از حداقل ۴ نفر عضو هیات علمی با مرتبه حداقل استادیاری و ۲ سال سابقه تدریس در دوره تحصیلات تکمیلی به انتخاب شورای گروه و تصویب شورای دانشکده می باشد. استاد راهنما می تواند

عضو کمیته ارزیابی جامع باشد. حداقل یک نفر از اعضای کمیته ارزیابی مصاحبه شفاهی، بایستی به عنوان داور خارجی از افراد خارج از دانشگاه حضور داشته باشد. در این کمیته معاون دانشکده آموزشی به عنوان نماینده تحصیلات تکمیلی و ناظر (بدون حق ارزیابی) حضور خواهد داشت. در صورتی که معاون دانشکده از اعضای کمیته ارزیابی جامع باشد، فردی دیگر با نظر شورای دانشکده به عنوان ناظر انتخاب خواهد شد. برای هر درس حداکثر دو طراح سوال بانظر شورای دانشکده در نظر گرفته می شود.

و- دانشجو در هر نیمسال تحصیلی که ارزیابی جامع را انتخاب واحد نموده باشد، بایستی در همان نیمسال تحصیلی در ارزیابی جامع شرکت نماید و نمره آن بایستی تا **دوهفته** پس از برگزاری آزمون به حوزه آموزشی دانشگاه ارسال گردد. دانشکده ها از تعریف دروسی نظیر آمادگی برای ارزیابی جامع خودداری نمایند. عدم شرکت دانشجو در ارزیابی جامع به دلایل غیرموجه (تشخیص موجه بودن بر عهده شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه است) به منزله مردودی در ارزیابی جامع است. در شرایط خاص و با تایید شورای گروه و دانشکده و در نهایت شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه مبنی بر موجه بودن عدم شرکت دانشجو، درس ارزیابی جامع می تواند فقط یک نیمسال ناتمام اعلام شده و نمره درس ارزیابی جامع، بایستی تا پایان نیمسال بعدی ثبت گردد. در غیراین صورت نتیجه مردودی در کارنامه دانشجو برای درس ارزیابی جامع ثبت خواهد شد. تا زمانی که نمره ارزیابی جامع در کارنامه ثبت نشده باشد، بایستی درس مجدد انتخاب واحد گردد.

ی- انتخاب درس ارزیابی جامع صرفا در بازه سنوات مجاز (۸ ترم) امکان پذیر بوده و در صورت عدم موفقیت دانشجو در این بازه زمانی، امکان تمدید سنوات دانشجو وجود نداشته و دانشجو از ادامه تحصیل محروم می شود.

۴- بخش چهارم: رساله و پروژه پایانی

ماده ۱۷- گروه آموزشی موظف است با توجه به اعلام علاقمندی های پژوهشی دانشجویان در زمان دعوت به آزمون شفاهی کنکور ورودی و نظر به اعلام برنامه های پژوهشی - آموزشی اعضای هیات علمی، در طول نیمسال اول و حداکثر تا **پایان آبان ماه هر سال**، استاد راهنمای هر کدام از دانشجویان دکتری ورودی نیمسال اول را مشخص نماید. تا زمانی که استاد راهنما تعیین نشده است، مدیر گروه وظایف استاد راهنما را بر عهده خواهند داشت. **تبصره ۱۸-** ظرفیت پذیرش دانشجو توسط استاد راهنما در شورای آموزشی دانشگاه تعیین می شود.

ماده ۱۸- دانشجو موظف است از نیمسال دوم تحصیلی بر روی موضوع رساله خود تحت نظارت استاد راهنما مطالعه کرده و طرح پیشنهادی رساله خود را تهیه نموده و با تایید استاد راهنما طرح پیشنهادی خود را به گروه آموزشی مربوطه تحویل دهد. پس از قبولی در ارزیابی جامع (در سنوات مجاز تحصیلی)، طرح پیشنهادی رساله در گروه آموزشی و به دنبال آن شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده بررسی و تصویب خواهد شد. برای تصویب پیشنهاد رساله، ارایه گزارش پیشینه پژوهش از سامانه همانندجو الزامی است.

ماده ۱۹- گروه آموزشی موظف است حداکثر یک ماه پس از دریافت درخواست بررسی پیشنهاد رساله دانشجوی، جلسه بررسی طرح پیشنهاد رساله را تشکیل داده و موضوع رساله را تصویب نماید. کمیته داوران متشکل از اساتید یا استاد راهنما و اساتید / استاد مشاور و حداقل دو نفر از اعضای هیات علمی متخصص در آن زمینه با حداقل مرتبه علمی استادیار و ۲ سال سابقه تدریس در دوره تحصیلات تکمیلی می باشد.

تبصره ۱۹- دانشجوی باید در هر نیمسال تحصیلی مطابق تقویم آموزشی دانشگاه، گزارش پیشرفت تحصیلی خود را بر اساس طرح پیشنهاد رساله، ارائه نماید و نتیجه آن را در فرم مخصوصی که باید به امضای استاد(ان) راهنما، و مدیر گروه رسیده باشد، به آموزش دانشکده ارسال کند. ثبت نام نیمسال های بعدی دانشجوی منوط به ارائه گزارش پیشرفت تحصیلی می باشد و عدم ارائه آن به منزله انصراف از تحصیل تلقی می گردد.

تبصره ۲۰- ثبت نام دانشجویی که در فرصت مطالعاتی به سر می برد، پس از ارائه گزارش پیشرفت تحصیلی صورت می گیرد.

ماده ۲۰- دانشجوی دوره دکتری مجاز است علاوه بر استاد راهنمای اصلی، استاد راهنمای دوم نیز داشته باشد. استاد راهنمای اول به درخواست دانشجوی و از بین اعضای هیات علمی دارای شرایط محل تحصیل و با مرتبه علمی حداقل استادیاری با تایید گروه آموزشی و دانشکده تعیین می شود.

ماده ۲۱- استاد راهنمای دوم و استادان مشاور رساله، به پیشنهاد استاد راهنمای اول و تایید شورای گروه آموزشی از بین اعضای هیات علمی یا افراد دارای شرایط دانشگاه محل تحصیل و با رتبه علمی حداقل استادیاری با تایید گروه آموزشی تعیین می شود.

ماده ۲۲- مسوولیت راهنمایی دانشجوی از بدو ورود به دوره، بر عهده ی استاد راهنمای اول است. در صورت نیاز به راهنمای دوم، به پیشنهاد استاد راهنمای اول و تایید شورای گروه، مسوولیت راهنمایی رساله دانشجوی را دو استاد راهنما به صورت مشترک، عهده دار می شوند.

ماده ۲۳- شرایط انتخاب استاد راهنما به شرح زیر می باشد:

- دارای مدرک دکتری متناسب با گرایش مربوطه.
- حداقل دو پایان نامه کارشناسی ارشد را به صورت مستقل راهنمایی و به اتمام رسانده باشد.
- حداقل یک مقاله در یکی از مجله های معتبر علمی و پژوهشی در طول یک سال گذشته چاپ نموده باشد.

ماده ۲۴- شرایط استاد راهنمای دوم به صورت زیر انتخاب می گردد:

با درخواست استاد راهنمای اول، از بین افراد حائز شرایط راهنمایی از داخل دانشگاه و یا همکاران هیات علمی بازنشسته و در صورت نبود هیات علمی متناظر در داخل دانشگاه، از دانشگاه های برتر وزارتین عتف و بهداشت و

در شرایط استثنایی از سایر دانشگاه های وزارتین با تصویب شورای گروه و دانشکده و شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه تعیین می شود.

تبصره ۲۱- گروه های آموزشی موظف هستند در راستای بسترسازی برای ارتقای اعضای هیات علمی، از استادیاران جوان و واجد شرایط درون گروه آموزشی به عنوان استاد راهنمای دوم استفاده نمایند.

تبصره ۲۲- سهم استاد راهنمای خارج از دانشگاه در راهنمایی رساله، حداکثر ۴۰ درصد می تواند باشد.

تبصره ۲۳- استاد راهنمای دوم می تواند دارای تخصص جانبی مرتبط با موضوع مورد پژوهش رساله باشد.

ماده ۲۵- افراد زیر می توانند به عنوان **استاد مشاور** رساله دکتری انتخاب شوند:

تمامی اعضای هیات علمی دانشگاه محل تحصیل دانشجو با مرتبه علمی حداقل استادیاری با تایید گروه از بدو استخدام می توانند مشاور رساله دکتری باشند.

همچنین متخصصان غیرهیات علمی برای مشاوره رساله های دکتری، باید دارای حداقل مدرک دکتری تخصصی باشند و در این حالت، شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، بایستی صلاحیت استاد مشاور را تایید نماید.

همچنین پژوهشگران پسا دکتری دانشگاه های دولتی یا دانشگاه های معتبر خارج از کشور، می توانند به عنوان استاد مشاور انتخاب شوند.

تبصره ۲۴- در صورت انتخاب استاد مشاور از سایر موسسات و دانشگاه های غیردولتی، ارایه دلایل توجیهی قابل قبول از طرف استاد راهنما همراه با بیوگرافی علمی استاد مشاور و تایید شورای گروه، دانشکده و در نهایت دانشگاه الزامی است.

تبصره ۲۵- حداقل تعداد استاد مشاور برای رساله های دکتری **صفر نفر** و حداکثر، **دو نفر** می باشد.

ماده ۲۶- دانشجو موظف است در پایان نیمسال دوم، طرح پیشنهادی رساله دکتری خود را به گروه و دانشکده ارایه نماید. پس از تصویب طرح پیشنهادی رساله، دانشجو موظف است به فاصله زمانی دوماه، سمیناری را در جلسه شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده با هدف گزارش پیشرفت اول ارایه نماید. سپس حداقل سه و حداکثر شش ماه بعد از سمینار اول، بایستی گزارشی از پیشرفت کار را در قالب سمینار دوم ارایه نماید. پس از آن دانشجو در صورت سپری شدن حداقل ۶ ماه از تصویب طرح پیشنهادی رساله (پروپوزال)، امکان دفاع نهایی از رساله را خواهد داشت.

تبصره ۲۶- پس از تصویب عنوان و طرح پیشنهادی رساله، امکان تغییر عنوان یا تیم هدایت پایان نامه وجود نخواهد داشت. در موارد خاص نظیر مهاجرت، انصراف، فوت، مرخصی یا فرصت مطالعاتی بیش از ۶ ماه یکی از اعضای هدایت رساله (موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده طرح و نسبت به تغییر یا جایگزینی اعضای تیم هدایت رساله تصمیم گیری شده و سپس با تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، امکان تغییر در تیم هدایت رساله وجود خواهد داشت.

تبصره ۲۷- در صورتی که استاد راهنمای رساله قصد اعزام به فرصت مطالعاتی زیر ۶ ماه داشته باشد، بایستی قبل از سفر و شروع دوره فرصت مطالعاتی مراتب را به اطلاع شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و دانشگاه رسانده و نسبت به معرفی استاد راهنمای دوم از افراد حایز شرایط داخل دانشگاه و انتقال مسوولیت هدایت به راهنمای دوم اقدام نماید.

تبصره ۲۸- نظر به اهمیت نقش استاد راهنما در رساله های دکتری و ضرورت حضور فعال و نظارت مستقیم بر روند اجرایی امور رساله، در صورتی که عضو هیات علمی قصد استفاده از فرصت مطالعاتی ۶ ماهه و بیشتر داشته باشد، حق راهنمایی رساله دکتری تا پایان فرصت مطالعاتی را نخواهد داشت، اما می تواند به عنوان مشاور با پیشنهاد استاد راهنمای رساله، همکاری نماید.

تبصره ۲۹- اگر استاد راهنمای رساله پس از تصویب پروپوزال، بنا به دلایلی مانند مرخصی یا فرصت مطالعاتی، ۶ ماه و بیشتر در دانشگاه حضور نداشته و امکان هدایت مستقیم و نظارت بر روند رساله را نداشته باشد، در این صورت شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده موظف است در هر مرحله ای رساله، یکی از اعضای هیات علمی واجد شرایط داخل دانشگاه را، به عنوان راهنمای اول رساله تعیین نموده (بدون تغییر در موضوع یا فرایند اجرایی رساله مصوب) و مجوز شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه را اخذ نماید.

ماده ۲۷- شرایط استاد داور رساله دکتری عبارت است از :

حداقل بایستی دارای دو سال سابقه فعالیت آموزشی در دوره های تحصیلات تکمیلی و اتمام راهنمایی حداقل دو پایان نامه کارشناسی ارشد باشد. اعضای هیات علمی که قبلا رساله دکتری را راهنمایی نموده اند و یا مشاور رساله های دکتری بوده اند، در اولویت انتخاب به عنوان داور طرح هستند.

تبصره ۳۰- داور داخلی رساله باید عضو هیات علمی در رشته مربوط با درجه **حداقل استادیاری** و داور خارجی باید عضو هیات علمی در رشته مربوط با درجه **حداقل دانشیاری** باشد.

تبصره ۳۱- در رشته های خاص هنر که محدودیت در داور خارجی با درجه دانشیاری وجود داشته باشد، تلاش گردد در صورتی که داور با مرتبه دانشیاری در اعضای هیات علمی داخل دانشگاه وجود داشته باشد، یکی از داوران داخلی از افراد با مرتبه دانشیاری انتخاب شوند.

تبصره ۳۲- در فرایند ارزیابی رساله دکتری باید حداقل یک نفر داور خارجی وجود داشته باشد.

تبصره ۳۳- تعیین **اساتید** داور داخلی و خارجی رساله های دکتری، با نظر شورای گروه و تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و یا شورای پژوهشی دانشکده انجام می گیرد.

ماده ۲۸- ترکیب هیات داوران عبارت است از کمیته هدایت رساله بعلاوه ۳ نفر عضو هیات علمی در رشته مربوط با درجه حداقل استادیاری و راهنمایی حداقل دو پایان نامه کارشناسی ارشد دفاع شده با پیشنهاد استاد راهنما و با تصویب شورای گروه و شورای دانشکده که باید حداقل یک نفر از آنان با درجه حداقل دانشیار و از موسسه های خارج از دانشگاه هنراسلامی تبریز باشد. مدیر گروه یا معاون دانشکده، نیز بدون حق رای ملزم به شرکت در تمامی جلسات دفاع به عنوان ناظر و نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه می باشد.

ماده ۲۹- دانشجوی می تواند در زمان تدوین رساله دکتری و برای ادامه فعالیت های پژوهشی خود طبق آیین نامه مصوب وزارت در مدت مجاز تحصیل با عنوان فرصت تحقیقاتی در یکی از دانشگاه های داخلی یا خارجی با رعایت ضوابط و مقررات مشغول به فعالیت شود.

ماده ۳۰- دانشجوی دکتری تخصصی حداقل ۶ ماه بعد از تصویب پروپوزال در گروه آموزشی مربوطه می تواند از رساله خود در صورت احراز شرایط دفاع نماید.

ماده ۳۱- آخرین تاریخ دفاع دانشجویان از رساله دکتری در نیمسال های دوم تا ۳۰ شهریور و در نیمسال های اول تا ۳۰ بهمن هر سال تعیین می شود.

ماده ۳۲- شرایط لازم برای صدور مجوز دفاع:

۱-۳۲- تایید کیفیت علمی و صحت مطالب رساله از طرف استاد یا اساتید راهنما و مشاور.

۲-۳۲- گذراندن کلیه واحدهای درسی با حداقل میانگین کل ۱۶.

۳-۳۲- گواهی مبنی بر قبولی در ارزیابی جامع.

۴-۳۲- چاپ حداقل دو مقاله علمی پژوهشی یا مروری معتبر و مستخرج از رساله در نشریات با **درجه «الف و ب»**

مورد تایید **معاونت پژوهشی وزارت علوم** یا نشریات نمایه شده بین المللی معتبر مورد تایید دانشگاه و یا ثبت اختراع خارجی در دفاتر بین المللی ثبت اختراع معتبر مورد تایید دانشگاه.

مقاله علمی پژوهشی نمایه شده بین المللی معتبر باید در نشریات ISC با رتبه Q1 و Q2 یا مجلات JCR با رتبه Q1، Q2 یا Q3 و یا مجلات Scopus با رتبه Q1، Q2 یا Q3 و یا Q4 چاپ شده باشد. اخذ کد DOI یا DOR معادل چاپ مقاله محسوب می شود.

۳۲-۵- احراز بسندگی زبان خارجی مطابق شیوه نامه اخلاقی وزارت تا قبل از ارزیابی جامع.

۳۲-۶- تسویه حساب مالی قبل از اخذ مجوز دفاع.

۳۲-۷- گواهی پروپوزال ثبت شده در ایران داک.

۳۲-۸- گواهی پروپوزال ثبت شده در سامانه همانند جو و الصاق گزارش پیشینه پژوهشی.

۳۲-۹- تاریخ دفاع بایستی حداقل ۱۰ روز بعد از اخذ مجوز از تحصیلات تکمیلی دانشکده باشد.

تبصره ۳۴ - استفاده از مواردی مانند نظریه پردازی، چاپ کتاب، ثبت اختراع ملی در مراجع رسمی ثبت اختراع کشور به عنوان جایگزین مقاله دوم، نیازمند تصویب در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه به صورت موردی می باشد.

تبصره ۳۵ - نویسندگان تمامی مقالات لازم برای دفاع از رساله دانشجویان دوره دکتری تخصصی، فقط می توانند متشکل از خود دانشجو، اساتید کمیته هدایت رساله و استاد فرصت تحقیقاتی کوتاه مدت (در صورت اعزام دانشجو به فرصت تحقیقاتی) هستند. همچنین دانشجو موظف است وابستگی خود را صرفاً دانشگاه هنر اسلامی تبریز قید نماید.

ماده ۳۳ - در تمامی مقالات مستخرج از رساله، رعایت ترتیب اسامی (به ترتیب اسم دانشجو، استاد یا استادان راهنما و استادان مشاور) الزامی است.

ماده ۳۴ - نمره رساله در میانگین و معدل کل محاسبه نمی شود و ارزشیابی آن به صورت کیفی به شرح زیر صورت می گیرد:
مردود (کمتر از ۱۶)
قبول با درجه : خوب (۱۶ الی ۱۷/۹۹)، خیلی خوب (۱۸ الی ۱۸/۹۹) و یا عالی (۱۹ الی ۲۰).

تبصره ۳۶ - در صورت مردود شدن ارزیابی رساله، با تایید هیات داوران حداکثر یک نیمسال تحصیلی به دانشجو اجازه داده می شود تا پس از اعمال نظرات اصلاحی هیات داوران، یک بار دیگر در جلسه دفاع شرکت و از رساله خود دفاع نماید. در صورت مردودی مجدد (دوبار دفاع)، دانشجو از ادامه تحصیل محروم می شود.

تبصره ۳۷ - حداکثر زمان اصلاح رساله پس از برگزاری جلسه نهایی دفاع و اخذ نمره قبولی توسط دانشجو، ۳ ماه می باشد. هیات داوران موظف است در جلسه دفاع، برای شرایطی که دانشجو اصلاحات را انجام ندهد یا اصلاحات توسط استاد راهنما تایید نشود، نحوه ارایه نمره نهایی و قبولی یا عدم قبولی رساله، شرایطی را تعیین تکلیف نماید.

تبصره ۳۸ - دانشجویی که در سنوات مجاز تحصیلی با موفقیت از رساله خود دفاع نکند، با رعایت ضوابط مربوط فقط گواهی گذارندن واحدهای درسی را دریافت می کند.

ماده ۳۵ - معیارهای ارزشیابی رساله دکتری طبق جدول زیر می باشد:

ردیف	معیارهای ارزشیابی	حداکثر نمره
۱	محتوا و سطح علمی رساله	۱۴
۲	نحوه تنظیم ، تدوین و نگارش رساله	۳
۳	نحوه ارایه پایان نامه و پاسخ به سوالات	۲
۴	بدیع بودن و نوآوری و یا ساخت دستگاه	۱
۵	نمره رساله	۲۰

ماده ۳۶ - ملاک دانش آموختگی، گذراندن کلیه واحدهای درسی دوره ، داشتن میانگین کل حداقل ۱۶ و موفقیت در دفاع از رساله می باشد.

تبصره ۳۹ - تاریخ دانش آموختگی، روز دفاع با کسب درجه قبولی از رساله می باشد.

ماده ۳۷ - چنان چه دانشجو در حین تحصیل و انجام پژوهش و تدوین رساله ، مرتکب تخلف علمی (جعل، تقلب، کپی برداری و دیگر مصادیق)، شود و یا بروز این تخلف ها پس از اتمام تحصیلات محرز گردد و تخلف او از سوی کارگروه اخلاق در پژوهش دانشگاه اثبات گردد، با رعایت ضوابط تعیین شده توسط کارگروه مذکور و متناسب با میزان تخلف، تصمیم گیری در مورد دانشجوی خاطی توسط دانشگاه انجام می شود.

تبصره ۳۶ - دانشجوی دوره دکتری باید فرم تعهدنامه اصالت رساله را پس از تکمیل و امضا به ابتدای رساله الصاق نماید.

ماده ۳۸ - شیوه نامه اجرایی حاضر، براساس آیین نامه شماره ۹۶۲ مورخ ۱۴۰۲/۰۴/۲۵ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی وزارت عتف و الحاقات مصوب مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۲۸ دانشگاه تبریز به عنوان دانشگاه معین استان آذربایجان شرقی در قالب ۳۸ ماده و ۳۹ تبصره د رجلسه مورخ ۱۴۰۳/۰۳/۲۰ شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه هنراسلامی تبریز مصوب گردید و برای تمام دانشجویان دکتری ورودی مهر ۱۴۰۲ به بعد لازم الاجرا می باشد.